

AB'nin 2026 Politika Gündeminde Döngüsel Ekonomi Yasası: Piyasa Tasarımı ve Rekabet Dinamiklerinin Yeniden Yapılanması

Gül SALDIRANER

SMMM-Bağımsız Denetçi-Sürdürülebilirlik Denetçisi

Özet

Pandemiyle birlikte görünür hâle gelen tedarik zinciri kırılmalıkları, artan jeopolitik gerilimler, ham madde fiyat oynaklığı ve karbon maliyetleri; rekabet kriterlerinin yalnızca maliyet ve ölçek avantajı ile sınırlı kalmasının yeterliliğini tartışmaya açmıştır. Bu gelişmeler, lineer iş modellerinin sürdürülebilirliğini yeniden sorgulamış; üretim-tüketim zincirinin kaynak bağımlılığı ve değer kaybı bakımından daha bütüncül biçimde ele alınmasını gerekli kılmıştır.

Bu bağlamda Avrupa Birliği'nin 2026 yılında sunulması planlanan Döngüsel Ekonomi Yasası, döngüsellik politikası beyanı olmaktan çıkarak hukuki ve ticari bir rekabet çerçevesine taşınmayı hedeflemektedir. Ürün tasarım standartları, ikincil ham madde piyasasının güçlendirilmesi, genişletilmiş üretici sorumluluğu sistemlerinin uyumlaştırılması ve değer zinciri izlenebilirliği gibi düzenlemeler; döngüsellik doğrudan rekabet koşullarıyla ilişkilendirildiğini göstermektedir.

Döngüsellik bu çerçevede yalnızca geri dönüşüm oranlarının artırılmasıyla sınırlı değildir. Üretim ve tüketim zincirinde değer kaybının nasıl oluştuğunu sorgulayan ve kaynak kullanımını sistem bütünlüğü içinde ele alan daha geniş bir dönüşüm perspektifine işaret etmektedir. Bu yönüyle döngüsel ekonomi, şirketlerin rekabet konumlanmasını doğrudan etkileyen yapısal bir değişim alanı olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin 2025-2028 Döngüsel Ekonomi Stratejisi de bu dönüşüm dinamikleri içinde okunmalıdır. Strateji, yalnızca mevzuat uyumu açısından değil; üretim yapısının dayanıklılığı ve uzun vadeli değer üretim kapasitesi bakımından da referans bir çerçeve sunmaktadır.

Döngüsel Ekonomi Yasası Avrupa Komisyonu'nun 2026 ajandasında yer alan ve sunulması planlanan bir politika girişimi niteliğindedir. Bu çalışma, EPRS brifingi ile Komisyon'un rekabetçilik ve sanayi politikası belgelerinde ortaya konulan yönelimler doğrultusunda söz konusu girişimin piyasa yapısı üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Döngüsel Ekonomi Yasası, sürdürülebilirlik, geri dönüşüm, Avrupa Birliği.

1. Giriş

1.1. AB'de Döngüsel Ekonomi Politikasının

Evrimi

Avrupa Birliği'nin döngüsel ekonomi politikalarının temeli, 2015 yılında kabul edilen ilk Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ile atılmıştır. Bu plan; üretim, tüketim ve atık yönetimi süreçlerini bütüncül biçimde ele alarak malzeme döngülerinin kapatılmasını, ikincil ham madde piyasalarının güçlendirilmesini ve kaynak verimliliğinin artırılmasını hedeflemiştir. Ürün yaşam döngüsüne odaklanan bu yaklaşım, atık yönetimi perspektifinin ötesine geçerek tasarım, geri kazanım ve pazar işleyişi arasında bağlantı kurmayı amaçlamıştır.

2015 planı kapsamında atık mevzuatı revize edilmiş, izleme çerçevesi oluşturulmuş ve çeşitli sektörel stratejiler hayata geçirilmiştir. 2019 itibarıyla eylemlerin büyük ölçüde tamamlandığı açıklanmış; aynı dönemde Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte döngüsel ekonomi politikası daha geniş bir sanayi ve iklim stratejisi çerçevesine yerleştirilmiştir. 2020 yılında kabul edilen yeni Döngüsel Ekonomi Eylem Planı, sürdürülebilir ürün politikaları ve eco-tasarım standartları aracılığıyla bu yönelimi güçlendirmiştir.

Bununla birlikte uygulama sonuçları, ikincil ham madde piyasasının ölçek ve derinlik bakımından beklenen düzeyde bütünleşmediğini ve tek pazar parçalanmasının tamamen ortadan kalkmadığını göstermektedir. Komisyon belgelerinde ortaya konulan yönelim doğrultusunda, Döngüsel Ekonomi Yasası girişiminin mevcut düzenleyici çerçeveyi piyasa tasarımı düzeyinde tamamlamaya ve ikincil ham maddeler için daha entegre bir rekabet zemini oluşturmaya yöneldiği anlaşılmaktadır. Bu evrim, döngüsellüğün sistemik bir piyasa çerçevesi içinde ele alınmaya başladığını göstermektedir.

1.2. Döngüsel Ekonomi Yasası'nın Stratejik ve Düzenleyici Çerçeve İçindeki Konumu

Avrupa Birliği'nde döngüsel ekonomi politikası, çevresel bir sürdürülebilirlik başlığının ötesine geçerek

sanayi politikası, ekonomik güvenlik ve tek pazar bütünlüğü çerçevesinde yeniden konumlandırılmıştır. Kritik ham maddelerde yüksek dışa bağımlılık, ikincil ham madde piyasalarındaki parçalanma ve geri dönüştürülmüş malzemelerin sınırlı rekabet gücü; döngüsellüğün yalnızca atık yönetimi perspektifiyle ele alınmasının yeterli olmadığını göstermektedir.

Bu bağlamda döngüsel ekonomi, kaynak verimliliği hedeflerinin ötesinde stratejik otonomi ve sanayi dayanıklılığı ile ilişkilendirilen yapısal bir politika alanına dönüşmüştür.

2026 yılında sunulması planlanan Döngüsel Ekonomi Yasası (Circular Economy Act – CEA), bu dönüşümün düzenleyici düzeyde kurumsallaştırılmasına yönelik bir girişim niteliğindedir. Rekabetçilik Pusulası ve Temiz Sanayi Anlaşması kapsamında şekillenen yeni sanayi yapılanması ile birlikte değerlendirildiğinde, döngüsellüğün rekabetçilik ve ekonomik güvenlik hedefleriyle bütünlük biçimde ele alındığı görülmektedir. Kamu alımları reformu, sanayi dekarbonizasyon politikaları ve kritik ham madde stratejileri ile kurulan bağlantı; döngüsellüğün sektörel bir çevre politikası olmaktan çıkarak yatay bir sanayi politikası aracına dönüştüğüne işaret etmektedir.

Bu stratejik konumlanış, son on yılda oluşturulan düzenleyici çerçevenin nasıl bütünleştirileceği sorusunu da beraberinde getirmektedir.

2015 ve 2020 Döngüsel Ekonomi Eylem Planları kapsamında geliştirilen düzenlemeler; ürün tasarımı, atık yönetimi, geri dönüştürülmüş içerik oranları ve kritik ham maddelerin geri kazanımı gibi alanlarda önemli adımlar atmıştır.

Ancak bu düzenlemeler çoğunlukla belirli değer zincirlerine veya ürün gruplarına odaklanmış; ikincil ham maddeler için bütüncül ve entegre bir tek pazar yapısı oluşturma açısından sınırlı kalmıştır.

Bu çerçevede CEA'nın, mevcut düzenleyici araçlarla etkileşim içinde tasarlanması öngörülmektedir. Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü (ESPR), ürün dayanıklılığı, onarılabilirlik ve geri

dönüştürülebilirlik kriterleri üzerinden tasarım aşamasında müdahale etmektedir.

Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü (PPWR), geri dönüştürülmüş içerik gereklilikleri aracılığıyla belirli piyasalarda talep yönlü sinyaller üretmektedir. Atık Çerçeve Direktifi (WFD), genişletilmiş üretici sorumluluğu sistemleri için temel yönetim çerçevesini sağlarken; Kritik Hammaddeler Yasası (CRMA) stratejik girdilerde geri kazanım kapasitesini artırmayı hedeflemektedir.

CEA'nın ise bu parçalı müdahaleleri ikincil ham maddeler için işleyen ve öngörülebilir bir tek pazar yapısı içinde bütünlüştürmeye yönelik yatay bir düzenleme olarak kurgulanması beklenmektedir. Bu yaklaşım, mevcut mevzuatı tekrar etmekten ziyade; düzenleyici araçlar arasında koordinasyonu güçlendirmeyi ve ikincil ham madde piyasasının arz ve talep tarafını eş zamanlı biçimde yapılandırmayı amaçlayan bir düzenleyici çerçeveye işaret etmektedir. Böylece döngüsellik, sektörel düzenlemelerin toplamı olmaktan çıkarak rekabet yapısını etkileyen sistemsel bir piyasa tasarımı boyutu kazanmaktadır.

1.3. Döngüsel Ekonomi Yasası'nın Müdahale Etiği Yapısal Sorunlar

Döngüsel Ekonomi Yasası, teknik bir atık düzenlemesine değil; Avrupa Birliği'nin üretim ve tedarik yapılımasında ortaya çıkan yapısal kırılmalara müdahale etmeyi hedeflemektedir. Bu müdahale alanları, çevresel performans göstergelerinin ötesinde ekonomik güvenlik, piyasa bütünlüğü ve rekabet kapasitesi ile doğrudan ilişkilidir.

1. Kritik Ham Maddelerde Dışa Bağımlılık ve Tedarik Riski

AB ekonomisi, nadir toprak elementleri, lityum ve diğer stratejik girdiler bakımından yüksek ithalat bağımlılığına sahiptir. Küresel arz yoğunlaşması ve jeopolitik riskler, bu bağımlılığı ekonomik güvenlik sorunu hâline getirmiştir. Mevcut geri dönüşüm oranlarının düşük seyretmesi ve ikincil ham maddelerin ekonomik ölçekte yeterince değerlendirilememesi, atık akışlarının stratejik bir kaynak olarak ele alınmasını gerekli kılmaktadır. CEA bu bağlamda döngüsellik çevresel bir tercih olmaktan çıkarak tedarik

güvenliğinin tamamlayıcı unsuru olarak konumlandırmaktadır.

2. İkincil Ham Madde Piyasasında Parçalanma ve Ölçek Sorunu

Tek pazar içinde "atık statüsünün sona ermesi" kriterlerine ilişkin farklı ulusal uygulamalar, ikincil ham maddelerin sınır ötesi dolaşımını zorlaştırmakta ve piyasa derinliğini sınırlamaktadır. Bu durum, ölçek ekonomilerinin oluşmasını engelleyerek birim maliyetlerin düşmesini zorlaştırmakta; fiyat oynaklığını artırmakta ve yatırım kararlarını belirsizleştirmektedir. Komisyon belgelerinde işaret edilen yönelimlerden biri, ikincil ham maddeler için öngörülebilir ve uyumlu bir tek pazar çerçevesi oluşturulması yoluyla mevcut parçalanmanın azaltılmasıdır.

3. Birincil-İkincil Ham Madde Arasındaki Rekabet Asimetrisi

Geri dönüştürülmüş malzemeler çoğu zaman maliyet, kalite algısı ve arz sürekliliği bakımından dezavantajlı konumdadır. Birincil ham maddelerin fiyat yapısı, dışsalıkları tam olarak yansıtmadığında, ikincil malzemeler rekabet gücü kazanmakta zorlanmaktadır. Bu asimetri, talep tarafını zayıflatmakta ve ikincil piyasanın derinleşmesini engellemektedir. CEA, talep yönlü araçlar ve geri dönüştürülmüş içerik gereklilikleri aracılığıyla bu yapısal fiyat farklılığını azaltmayı amaçlamaktadır.

4. Yönetişim ve Performans Sorunları

Genişletilmiş üretici sorumluluğu sistemlerinin mevcut yapısı, çoğu zaman maliyet minimizasyonuna odaklanmakta ve gerçek anlamda döngüsel performans teşvik etmemektedir.

Ayrıca kimyasal riskler, mikroplastik salımı ve tehlikeli maddelerin ikincil ham maddelerde dolaşımı gibi konular, döngüsel sistemlerin güvenli biçimde tasarlanmasını gerektirmektedir. Bu alanlar, yalnızca teknik düzenleme değil; performans odaklı ve uyumlaştırılmış bir yönetim çerçevesini zorunlu kılmaktadır.

5. Kaynak Verimliliği ile Mutlak Azaltım Arasındaki Politika Tercih

AB'nin döngüsel ekonomi yaklaşımı uzun süre geri dönüşüm oranlarının artırılması ve kaynak verimlili-

ğinin iyileştirilmesi üzerinden ilerlemiştir. Bununla birlikte, artan malzeme tüketimi ve atık üretimi eğilimleri, yalnızca verimlilik artışının mutlak kaynak kullanımını azaltmak için yeterli olup olmadığı sorusunu gündeme getirmektedir. Bu çerçevede tartışma, geri dönüşüm performansını artırmaya dayalı bir yaklaşım ile toplam kaynak tüketimini azaltmaya yönelik bağlayıcı hedefler arasında bir politika tercihinin gündeme geldiğini göstermektedir.

2. İkincil Ham Madde Piyasasının Yeniden Tasarımı

Planlanan Döngüsel Ekonomi Yasası'nın en belirleyici yönü, ikincil ham maddeleri çevresel bir geri kazanım unsuru olmaktan çıkararak işleyen bir piyasa kategorisi hâline getirmeyi hedeflemesidir. Bu yaklaşım, döngüsellığı teknik standartlar düzeyinden fiyat oluşumu, talep yapısı ve piyasa entegrasyonu düzeyine taşımaktadır. Dolayısıyla konu sadece geri dönüşüm oranlarının artırılması değil; ikincil ham maddelerin rekabetçi, öngörülebilir ve ölçeklenebilir bir piyasa yapısına kavuşmasıdır.

1. Fiyat Mekanizmasının Yeniden Dengelenmesi

Birincil ve ikincil ham maddeler arasındaki fiyat farkı, ikincil malzemelerin rekabet gücünü sınırlayan temel unsurlardan biridir.

Birincil ham maddelerin çevresel dışsallıkları tam olarak fiyatlara yansımadağında, geri dönüştürülmüş içerik maliyet dezavantajı yaşayabilmektedir. Komisyon belgelerinde tartışılan talep yönlü araçlar, geri dönüştürülmüş içerik gereklilikleri ve kamu alımları mekanizmaları; bu yapısal fiyat asimetrisini piyasa koşulları içinde dengelemeyi amaçlamaktadır. Bu durum, zaman içinde ham madde maliyet yapısının yeniden şekillenebileceğine işaret etmektedir.

2. Talep Tarafının Güçlendirilmesi ve Ölçek Etkisi

İkincil ham madde piyasalarının derinleşebilmesi için yalnızca arz tarafının değil, talep tarafının da kurumsal güvenceye kavuşması gerekmektedir. Geri dönüştürülmüş içerik zorunlulukları ve kamu alımları gibi araçlar, ikincil malzemelere yönelik öngörülebilir talep sinyalleri üretmektedir.

Talep tarafının yapısal biçimde güçlendirilmesi, yatırım kararlarını kolaylaştırmakta ve ölçek ekonomilerinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu da fiyat istikrarı ve arz sürekliliği açısından kritik bir eşik anlamına gelmektedir.

3. Tek Pazar Entegrasyonu ve Piyasa Derinliği

“Atık statüsünün sona ermesi” kriterlerinin uyumlaştırılması ve sınır ötesi dolaşımın kolaylaştırılması, ikincil ham maddeler için daha entegre bir tek pazar oluşturmayı hedeflemektedir. Daha geniş ve uyumlu bir piyasa, hacim artışı yoluyla birim maliyetlerin düşmesini ve piyasa derinliğinin artmasını sağlayabilir. Bu durum yalnızca çevresel performansı değil, sanayi rekabetçiliğini de doğrudan etkilemektedir. Türkiye'nin Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi (2025–2028): Yeni Rekabet Çerçevesi ile Uyum

Türkiye'nin 2025–2028 Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı, döngüsellığı atık yönetimi perspektifinin ötesine taşıyarak üretim modeli, sektör dönüşümü ve ticari entegrasyon bağlamında ele alan bütüncül bir çerçeve sunmaktadır.

Bu yaklaşım, Avrupa Birliği'nde şekillenen yeni rekabet yapısıyla paralel bir yönelime işaret etmektedir. Strateji, 6 stratejik hedef ve 53 eylem üzerinden yapılandırılmış olup, tasarım aşamasından izleme mekanizmalarına kadar uzanan sistemsel bir dönüşümü hedeflemektedir. Eylemlerin 28'inin mevzuat niteliğinde olması, dönüşümün önemli ölçüde düzenleyici araçlar üzerinden kurgulandığını göstermektedir. Kalan eylemler ise finansman, teknoloji, kurumsal kapasite ve altyapı alanlarında tamamlayıcı politika araçlarını içermektedir.

Bu dağılım, Türkiye'nin döngüsel ekonomi alanında mevzuat uyumunun ötesine geçerek uygulama kapasitesini güçlendirmeye yöneldiğini göstermektedir. Stratejinin öncelikli sektörleri – ambalaj, batarya ve araçlar, elektronik, inşaat, gıda ve biyokütle, plastik ve tekstil – hem AB düzenlemeleriyle uyum gerekliliğini hem de Türkiye'nin ihracat yapısını yansıtmaktadır. Özellikle batarya, elektronik ve tekstil gibi alanlarda eko-tasarım, geri dönüştürülmüş içerik ve izlenebilirlik kriterlerinin rekabet koşullarını doğrudan etkilemesi muhtemeldir.

Bu durum, döngüselliğin dış ticaret ve sanayi stratejileriyle doğrudan bağlantılı bir dönüşüm alanı hâline geldiğini göstermektedir. Stratejide yer alan yatay eylemler – yeşil kamu alımları, veri altyapısının güçlendirilmesi, ulusal yeşil taksonomi çalışmaları ve karbon ölçüm sistemlerinin geliştirilmesi – piyasaya uzun vadeli ve öngörülebilir yön veren araçlar sunmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin yaklaşımı, geri dönüşüm oranlarının artırılmasıyla sınırlı bir hedef değil; değer zinciri boyunca kaynak verimliliğini ve sistem içi değer korumayı esas alan yapısal bir dönüşüm programı niteliği taşımaktadır.

3. AB ve Türkiye Çerçevesinin Uyum

Potansiyeli

Avrupa Birliği'nde sunulması planlanan Döngüsel Ekonomi Yasası ile şekillenen yaklaşım, döngüselliği sektörel düzenlemelerin ötesine taşıyarak ikincil ham maddeler için işleyen ve entegre bir piyasa yapısı oluşturmayı hedeflemektedir. Talep taraflı araçlar, geri dönüştürülmüş içerik gereklilikleri ve tek pazar uyumlaştırması; fiyat mekanizmasını ve rekabet koşullarını doğrudan etkileyen düzenlemeler olarak öne çıkmaktadır. Bu çerçeve, döngüselliği çevresel performans göstergelerinin ötesinde sanayi politikası ve ekonomik güvenlik bağlamına yerleştirmektedir.

Özellikle eko-tasarım kriterleri, geri dönüştürülmüş içerik kullanımının artırılması ve veri temelli izlenebilirlik mekanizmaları; iki çerçeve arasında teknik uyum alanları oluşturmaktadır. AB'de ikincil ham madde piyasasının derinleştirilmesine yönelik düzenlemeler, Türkiye açısından ihracat entegrasyonu ve değer zinciri konumlanması bakımından belirleyici olabilir. Bu bağlamda uyum potansiyeli, yalnızca mevzuat eşleştirmesi değil; üretim yapısının ve sanayi kapasitesinin yeni piyasa dinamiklerine paralel biçimde gelişmesiyle anlam kazanmaktadır.

Dolayısıyla iki politika seti arasındaki ilişki, tek yönlü bir uyum sürecinden ziyade; rekabet koşullarının yeniden tanımlandığı bir ortamda karşılıklı etkileşim ve eş zamanlı dönüşüm perspektifi içinde değerlendirilmelidir.

4. Değer Üretim Mantiğının Dönüşümü

Döngüsel ekonomi çerçevesinde şekillenen yeni düzenleyici yönelimler, değer üretiminin yalnızca maliyet ve kapasite üzerinden tanımlandığı bir rekabet anlayışının geride kaldığını göstermektedir. Kaynak temini ve üretim sürekliliği artık sadece operasyonel verimlilik meselesi değil; tedarik güvenliği, fiyat istikrarı ve ikincil ham madde entegrasyonu ile birlikte ele alınması gereken stratejik bir konumlanma alanıdır.

Bu dönüşüm, şirketlerin yatırım kararlarını ve finansal yapılarını da doğrudan etkilemektedir. İkincil ham madde kullanımına yönelik zorunluluklar, geri dönüştürülmüş içerik gereklilikleri ve izlenebilirlik standartları; üretim süreçlerinde yeni sermaye harcamalarını, veri altyapısı yatırımlarını ve tedarik zinciri yeniden yapılandırılmalarını gündeme getirmektedir. Bu durum, döngüselliğin yalnızca operasyonel bir tercih değil; bilanço kompozisyonunu ve varlık yapısını etkileyen yapısal bir değişim alanı olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda finansman boyutu da dönüşmektedir. Sürdürülebilirlik kriterleri, kamu destek mekanizmaları ve yeşil finansman araçları; kaynak verimliliği ve ikincil ham madde entegrasyonunu yatırım önceliği hâline getirmektedir. Sermaye maliyetinin giderek performans kriterlerine bağlandığı bir ortamda, döngüsel kapasite geliştiremeyen işletmeler için finansmana erişim koşullarının görece daha sınırlı hâle gelmesi olasıdır. Buna karşılık, değer zincirinde izlenebilirlik ve kaynak verimliliğini güçlendiren yatırımlar, uzun vadeli rekabet avantajı ve finansal dayanıklılık sağlayabilir. Bu çerçevede belirleyici olan, üretim sistemlerinin değer kaybını azaltacak ve varlık kullanım süresini uzatacak biçimde yeniden tasarlanmasıdır. Döngüsellik bu anlamda operasyonel bir iyileştirme alanı değil; yatırım kararlarını, sermaye tahsisini ve rekabet stratejisini yeniden şekillendiren bir değer üretim mantığına işaret etmektedir. Türk sanayisi açısından öne çıkan yaklaşım, mevzuat yayımlandıktan sonra uyum arayışına girmekten ziyade; ikincil ham madde entegrasyonu, tasarım stratejileri ve veri altyapısının erken aşamada rekabet avantajı olarak konumlandırılmasıdır.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Pandemi sonrası dönemde belirginleşen tedarik kırlanlıkları, jeopolitik riskler ve kaynak maliyetlerindeki oynaklık; rekabetin temel dinamiklerinin yeniden tanımlanmasına yol açmıştır.

Avrupa Birliği'nde 2026'da sunulması planlanan Döngüsel Ekonomi Yasası girişimi, ekonomik güvenlik ve sanayi rekabetçiliği perspektifiyle bu dönüşümün düzenleyici çerçevesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. İkincil ham maddeler için işleyen ve entegre bir piyasa oluşturma yönelimi, fiyat mekanizmasından talep yapısına kadar uzanan geniş bir etki alanı doğurmaktadır. Bu yeni çerçevede belirleyici olan unsur, değer'in üretim anında realize edilmesi değil; sistem içinde ne ölçüde korunabildiğidir. Bu yaklaşım, tasarım tercihlerinden tedarik zinciri organizasyonuna ve yatırım kararlarına kadar uzanan süreçlerin ekonomik sonuçlarını yeniden tanımlamak-

tadır. Kaynak verimliliği, izlenebilirlik kapasitesi ve değer zinciri entegrasyonu artık ikincil unsurlar değil; rekabet avantajının temel bileşenleridir. Döngüsellik bu nedenle operasyonel bir iyileştirme alanı değil; değer üretim mantığını dönüştüren stratejik bir eksen niteliği taşımaktadır. Önümüzdeki dönemde küresel ticaretin, daha yüksek şeffaflık, daha uzun ürün ömrü ve daha etkin kaynak yönetimi beklentileri doğrultusunda evrilmesi beklenmektedir.

Bu eğilim karşısında belirleyici soru, düzenlemeler uyum sağlanıp sağlanmayacağı değil; değişen rekabet düzeni içinde hangi konumun alınacağıdır. Döngüsel Ekonomi Yasası, ikincil ham maddeler üzerinden şekillenen yeni rekabet düzeninde belirleyici bir politika eksenine hâline gelme potansiyeli taşımaktadır. Avantaj, değişimi erken okuyarak üretim sistemlerini bu yeni çerçeve doğrultusunda yeniden kurgulayabilen işletmelerde olacaktır.

Kaynakça

- European Parliamentary Research Service (EPRS) (2026). *Circular Economy Act – Briefing*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2026/782628/EPRS_BRI\(2026\)782628_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2026/782628/EPRS_BRI(2026)782628_EN.pdf)
- European Commission – *First Circular Economy Action Plan*-https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy-topics/first-circular-economy-action-plan_en
- European Commission - *Report on the implementation of the circular economy action plan*- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1551871195772&uri=CELEX:52019DC0190>
- European Commission – *Monitoring framework for the circular economy - staff working document - factsheet and Eurostat monitoring framework tool*- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1516265440535&uri=COM:2018:29:FIN>
- European Commission- *Clean Industrial Deal* - https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/clean-industrial-deal_en
- European Commission (2025). *A Competitiveness Compass for the EU, Communication to the European Parliament and the Council, 29 January 2025*. https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/competitiveness-compass_en
- T.C.Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – *Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı (2025-2028)*-<https://webdosya.csb.gov.tr/db/cygm/haberler/2025-2028-udesepturkce-20251020103022.pdf>